

Gasum Oy
PL 21, 02151 ESPOO
0969819-3

Päätös Tukes 13159/03.02.00/2022

Asia

Nesteytetyn maakaasun (LNG) ja maakaasun (CNG) tankkausaseman rakentaminen

Kohde

Yrityksen tiedot: Gasum Oy (y-tunnus: 0969819-3)

Kohteen osoite: Ampumaradantie 36, 40320 Jyväskylä

Kiinteistötunnus: 179-48-29-2

Tankkausasema sijoitetaan Jyväskylän kaupungin omistamalle tontille (7066 m²), jonka Gasum Oy on vuokrannut tankkausasemalle. Vuokra-alueen asemakaavan mukainen käyttötarkoitus on TL-3 *Teollisuus-, varasto- ja liikerakennusten korttelialue*.

Päätös

Gasum Oy saa rakentaa julkisen nesteytetyn maakaasun (LNG) ja maakaasun (CNG) tankkausaseman (LNG/LCNG-tankkausasema), joka sisältää nesteytetyn maakaasun (LNG) varaston (89 m³) 44,5 tonnia ja paineistetun maakaasun (CNG) puskurivaraston (7,68 m³) noin 2 tonnia. Maakaasun (nesteytetty ja kaasumainen) kokonaisvarastointimäärä tankkausasemalla saa olla enintään 46,5 tonnia. Lisäksi tankkausasemalla saa varastoida pieniä määriä muita kemikaaleja. Tankkausasemalle sijoitetaan myös nestemäisen tyyppien säiliö (9 m³).

Tämän päätöksen voimassaolo edellyttää, että toiminnanharjoittaja huolehtii siitä, että tankkausasema ja varasto ovat esitetyn mukaisia ja noudattaa esittämiään turvallisuusmenettelyjä onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä toimii muiltakin osin hakemuksessa esittämiensä periaatteiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee noudattaa tässä päätöksessä mainittuja luvan määräyksiä ja ehtoja.

Toiminta on laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia. Laitos luokitellaan lupalaitokseksi.

Konsultointivöhyke

Kohteen konsultointivöhyke on 0,5 km. Konsultointivöhyke määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Kunnan tulee pyytää konsultointivöhykkeellä tapahtuvista

kaavamuutoksista ja merkittävämmästä rakentamisesta lausunto Tukesilta ja pelastuslaitokselta.

Tarkastus

Tankkausasemaa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tarkastanut sen. Tarkastuksessa käydään läpi, että tankkausaseman toteutus on säännösten ja tämän päätöksen ehtojen mukainen. Gasum Oy:n tulee pyytää tankkausaseman käyttöönottotarkastusta Tukesilta hyvissä ajoin ennen suunniteltua käyttöönottoa. (L 390/2005 26 a §)

Toiminnan kuvaus

Gasum Oy rakentaa Jyväskylän kaupungin Seppälänkankaan kaupunginosaan uuden julkisen nesteytetyn maakaasun (LNG) ja maakaasun (CNG) tankkausaseman (LNG/LCNG-tankkausasema).

Tankkausasema koostuu seuraavista pääkomponenteista:

- LNG-varastosäiliö (89 m³)
- CNG-puskurivarasto (7,68 m³)
- LCNG-pumppu (2 kpl), pumppuhuone
- Höyrystin (2 kpl)
- Trim heater
- Nestemäisen typen (LIN) varastosäiliö (9 m³)
- Hajustuslaitteisto
- LNG-jakelumittarisaareke (2 kpl)
- CNG-jakelumittarisaareke (2 kpl)
- Turva- ja kaukovalvontajärjestelmä

LNG:n varastointimäärä on 89 m³ (44,5 t) yhdessä (1) säiliössä. LNG kuljetetaan tankkausasemalle säiliöautolla, josta LNG puretaan letkulla säiliöauton pumpun avulla varastosäiliöön. LNG-säiliön suunnittelupaine on 12 barg. Varastosäiliöstä LNG johdetaan putkiston (suunnittelupaine 24 barg) ja LNG-jakelumittarin kautta tankattavaan ajoneuvoon (täyttöpaine max. 8 barg).

Tankkausaseman boil-off-kaasua hallitaan nestemäisen typen (LIN) avulla. Tavoitteena tankkausasemilla on nollopäästöt.

LNG johdetaan korkeapainepumpun kautta höyrystimelle ja edelleen hajustettuna CNG-puskurivarastoon (4 x 24 säiliötä, kukin 80 litraa, yhteistilavuus 7680 litraa, max. käyttöpaineline 300 barg) ja sieltä putkiston ja CNG-jakelumittarin kautta tankattavaan ajoneuvoon. Paineistetun maakaasun varastointimäärä on noin 2 tonnia.

CNG-puskurivarastosäiliöt sijaitsevat sääsuojarakennuksessa, joka on betoniseinäarakenteinen ja jossa on peltiprofiilikatto. Rakennus on jaettu paloväliseinäarakenteella neljään osaan niin, että kaikissa osissa sijaitsee varastosäiliöpatteri (24 kpl säiliötä/patteri).

Tankkausaseman putkistot ovat ruostumatonta terästä. Prosessialueen ja LNG-tankkauskatosten välinen putkisto asennetaan betoniseen, betonilaattakansitettuun kanaaliin (ns. VIP-kanaali). Tankkausaseman puskurivarastosäiliöiden ja CNG-tankkauskatosten väliset putket asennetaan suojaputkitettuina maan alle.

Tankkausasema sisältää myös sähkötilan, instrumentti-ilma-järjestelmän, mittaus-, ohjaus- ja säätölaitteet, LNG- ja CNG-jakelumittareiden letkurikkoventtiilit, lämpötilakompensoinnin (CNG-jakelumittarit). Asemalla on kaasun- ja liekinilmaisimet, paine- ja lämpötilamittaukset, hätäseis-painikkeet, kuolleen miehen kytkimet (LNG-jakelumittarit) ja kameravalvonta.

Tankkausaseman prosessialue on kauttaaltaan aidattu vähintään 2,4 metriä korkealla teräsrakenteisella aidalla. Aidassa olevat portit pidetään aina lukittuina, poikkeuksena huolto, operointi yms. tilanteet, jotka edellyttävät prosessialueella olevaan laitteistoon käsiksi pääsyä huolto-/käyttöhenkilöstön toimesta.

LNG- ja CNG-jakelumittarisarekkeit on sijoitettu korokkeille, joiden molempiin päihin asennetaan törmäyssuojat. Aidattu prosessialue ja kohteen SIA-kontti (Sähkö, Instrumentointi, Automaatio) on ympäröity maantiekaitteella, pois lukien kohdat, joissa aidassa kulkuportti.

Tankkausaseman alueelle asennetaan tuulipussi.

Tankkausasemalle asennetaan useita jauhesammuttimia (12 kg) muun muassa tankkauskatoksiin. Sähkötilaan sijoitetaan 5 kg:n CO₂-sammutin ja silmähuuhtelupullot ja ensiapupakkaus.

Vaarallisia kemikaaleja varastoidaan alueella enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Määrä
Nesteytetty maakaasu (LNG)	H220, H280, H281	44,5 t (89 m ³)
Paineistettu maakaasu (CNG)	H220, H280	2 t (7,68 m ³)
Tetrahydrotiofeeni	H225, H302, H312, H332, H319, H315, H412	Ilmoitetaan tarkastuksella

Päätöksen ehdot

1. Tankkausasemalle laaditun riskien arvioinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. Arvioinnissa esille tulleet toimenpiteet riskien hallitsemiseksi tulee toteuttaa. (390/2005 10 §)
2. Toiminnanharjoittajan tulee ylläpitää kemikaaliluetteloa KemiDigi-järjestelmässä (<https://tukes.fi/kemidigi>).
3. LNG-putkistot tulee suunnitella ja valmistaa vähintään painelaitesäädösten luokan I vaatimustasoa vastaavasti, vaikka ne eivät kuuluisikaan painelaitesäädösten mukaisiin luokkiin I – III putken nimelliskoon ja suurimman sallitun käyttöpaineen perusteella.
4. Maakaasun käyttöputkiston ja siihen liitetyt kaasulaitteet saa asentaa vain Tukesin hyväksymä asennus- ja huoltoilike. Maakaasun käyttöputkiston, lukuun ottamatta käyttölaitteita, voidaan asentaa myös painelaitesäädösten mukaisesti. (VNa 551/2009 13 §)
5. LNG/LCNG-tankkausaseman suojarakennusten tulee olla palamatonta materiaalia, vähintään A2-s1, d0-luokka ja rakenteeltaan sellaisia, ettei kaasua kerääny rakennusten sisälle tai rakenteisiin. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)

6. Tankkausasema tulee varustaa säätö- ja turvajärjestelmällä, joilla estetään suurimman sallitun paineen ylittyminen ja sallittujen lämpötilojen ylittyminen tai alittuminen. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
7. Tankkausasemalle tulee sijoittaa turvallisen toiminnan kannalta riittävä määrä hätäseis-painikkeita. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
8. LNG-säiliö, putkistot, laitteistot ja rakennukset maadoitetaan ja yhdistetään potentiaalintasaukseen. Huomioidaan myös LNG:tä tuovan ajoneuvon maadoitustarve.
9. LNG-vuodon hallinnassa tulee huomioida, että vuodot eivät pääse hulevesikaivoihin ja -viemäreihin tai muihin maanalaisiin rakenteisiin.
10. Toiminnanharjoittajan tulee esittää Tukesille seuraavat asiakirjat LNG/LCNG-tankkausaseman käyttöönottotarkastuksessa:
  - a. Tankkausaseman laitekokonaisuuden (säiliöt, laitteet ja putkistot) EU vaatimustenmukaisuusvakuutus (valmistaja) ja vaatimustenmukaisuustodistus (ilmoitettu laitos) tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa ja sisällyttää valvontakirjaan.
  - b. Painelaitteet tarkastetaan ennen käyttöönottoa ja käyttöönoton yhteydessä painelaitesäädösten mukaisesti. LNG-säiliön ja muiden rekisteröityjen painelaitteiden ensimmäisen määräaikaistarkastuksen pöytäkirjat tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa ja sisällyttää valvontakirjaan.
  - c. LNG-höyrystymien jälkeiset maakaasuputkistot tulee tarkastaa maakaasusetuksen mukaisesti. Maakaasuputkistolle tulee tehdä maakaasusetuksen mukainen käyttöönottotarkastus (hyväksytty tarkastuslaitos). Tarkastuspöytäkirja tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa ja sisällyttää valvontakirjaan. (VNa 551/2009 16 §, 17 §, 18 §)
  - d. Sähkölaitteiston sähköturvallisuuslain edellyttämä varmennustarkastus tai LNG/LCNG-tankkausasemalle edellytettävä sähkötarkastus tulee tehdä ennen tankkausaseman käyttöönottoa. Sähkötarkastuksessa tulee soveltaa standardia SFS 5825 (Varmennustarkastus) ja tulee todeta myös ukkossuojauksen asianmukaisuus ja maadoitusten riittävyys. Pöytäkirja tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa ja liittää valvontakirjaan.
  - e. Tankkausaseman hätäpysäytykset ja turvatoiminnot tulee tarkastaa ennen käyttöönottoa. Tarkastuspöytäkirjat tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa ja sisällyttää valvontakirjaan.
11. Toiminnanharjoittajan tulee nimetä maakaasusetuksen ja painelaitesäädösten mukaiset käytönvalvojat ja sijaiset ennen LNG/LCNG-tankkausaseman käyttöönottoa. Vastuhenkilöt käydään läpi käyttöönottotarkastuksessa. Toiminnanharjoittajan on kirjallisesti ilmoitettava nimeämänsä maakaasun käytönvalvoja ja sijainen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. (VNa 551/2009 22 §)
12. Laitteiston ennakkohuoltosuunnitelmaa tulee ylläpitää kunnossapitojärjestelmässä. (L 390/2005 12 §)
13. Laitteistot ja putkistot merkitään sisältöä ja virtaussuuntaa osoittavin merkinnöin. Käyttö- ja poikkeamatilanteiden kannalta merkittävimmät toimilaitteet merkitään. Merkintöjen kunnon seuranta tulee sisällyttää kunnossapitojärjestelmään.
14. Alueelle tulee asentaa tuulipussi. Tuulipussin kunnon seuranta tulee sisällyttää kunnossapitojärjestelmään.

15. Turvallisen käytön, kunnossapidon ja huollon järjestämisestä tulee laatia ohjeistus, joka kattaa toiminnan ohjeistuksen normaali- ja poikkeustilanteiden varalta. (VNa 551/2009 26 §)
16. Käyttö- ja huoltohenkilökunnalle ja LNG:tä asemalle tuoville säiliöajoneuvojen kuljettajille on annettava koulutus normaali- ja poikkeustilanteissa toimimisesta. Koulutukseen osallistuneet on kirjattava ylös. Koulutus on uusittava toiminnanharjoittajan määrittämin väliajoin. (L 390/2005 11 §)
17. Keski-Suomen pelastuslaitoksen lausunto 8.5.2023 tulee ottaa huomioon ja toiminnanharjoittajan tulee sopia pelastuslaitoksen kanssa tehtävistä toimenpiteistä ennen Tukesin käyttöönottotarkastusta.
18. Rakentamisen aikana kertyvistä asiakirjoista ja tarkastuspöytäkirjoista tulee koota maakaasusetuksen mukainen valvontakirja. (VNa 551/2009 31 §)

Päätöksen perustelut

Yleistä

Tankkausasema sijoittuu Jyväskylän kaupungin Seppälänkankaan kaupunginosaan tontille, josta Gasum Oy on vuokrannut alueen tankkausasemalle.

Tontin länsi- ja pohjoisosa on virkistysaluetta ja itä- ja eteläosassa sijaitsee teollisuus-, varasto- ja liikerakennusten korttelialue. Lähiympäristöön ei ole tiedossa suunniteltuja kaavamuutoksia. Asemalle liikennöinti tapahtuu kahdella omalla ajoliittymällä Ampumaradantieltä.

Kaavan soveltuvuus

Tankkausasema sijoittuu Jyväskylän kaupungin omistamalle tontille (7066 m²), jonka Gasum Oy on vuokrannut tankkausasemalle. Vuokra-alueen asemakaavan mukainen käyttötarkoitus on TL-3 Teollisuus-, varasto- ja liikerakennusten korttelialue.

Lähimmät kohteet

Hakemuksen liitteenä olevassa suojaetäisyystarkastelussa on esitetty etäisyydet lähimpiin kohteisiin. Suojaetäisyydet ulkopuolisiin kohteisiin täyttyvät ohjeiden (LNG-asiakassäiliöt ja Ohje kaasun tankkausasemille) mukaisesti. Lähimmät rakennukset sijaitsevat Ampumaradantien toisella puolella, noin 80 metrin päässä on konepaja-/korjaamorakennus ja noin 90 metrin päässä varistorakennus.

Kohteen saavutettavuus

Tankkausasemaa pääsee lähestymään vähintään kahdesta eri suunnasta.

Riskien arviointi

Rakennuttajan vaaran arvioinnissa on hyödynnetty vastaavalle tankkausasemalle toteutettua tarkastelua, jossa on käyty läpi tankkausaseman alueelle kohdistuvia ulkoisia ja sisäisiä uhkia. Tehtyjen tarkastelujen tuloksia on soveltuvin osin hyödynnetty Jyväskylän Seppälänkankaan tankkausaseman suunnittelussa.

Laitetoimittaja on tehnyt tankkausasemalle HAZOP-riskianalyysin. Tarkastelussa on käsitelty tankkausaseman prosessiriskejä, riskien ehkäisyä ja hallintaa.

Onnettomuudet ja niiden vaikutukset

Rakennuttaja on teettänyt vastaavalle LNG/LCNG-tankkausasemalle tunnistetuista onnettomuus- ja poikkeustilanteista seurausanalyysimallit FLACS CFD -mallinnustyökalulla. Lämpösäteilyn osalta tehdyn arvion mukaan lämpösäteilyarvoilla ei ole käytännön merkitystä läheisille kohteille lyhytaikaisissa vuototapauksissa (alle 2 min). Todennäköisimpien (varoventtiilin toiminta, tiiviste tai vastaava vuoto) vaurio- ja vuotoskenaarioiden osalta seurausvaikutukset rajoittuvat kaasumaisen pilven leviämisen osalta asema-alueen sisäpuolelle. Lämpösäteilyn intensiteetit: varoventtiilin toiminta 1,5 kW/m² 25 metriä ja tiiviste tai vastaava vuoto 1,5 kW/m² on alle 10 metriä.

Sijoituspaikka on avoin ja rajoittavia tiloja ei ole välittömässä läheisyydessä. Mallinnetuissa vuotoskenaarioissa kaasun (höyrystyminen/leviäminen) syttymisen seurauksena ylipainevaikutuksia ei nähdä esiintyvän, räjähdysylipaineita ei tunnisteta syntyvän suunnitellulla sijoituksella.

Todennäköisimpien onnettomuus- ja poikkeustilanteiden vaikutukset eivät ulotu rakennuksiin tai tiloihin, joissa oleskelee jatkuvasti ihmisiä.

Onnettomuuksiin varautuminen

LNG-varastosäiliön täyttöpiste, LNG-säiliön alapuolinen alue, LNG-jakelumittarit, pumpputila ja CNG-puskurivarastotilat on varustettu kaasunhaistajilla. Pumpputilassa on myös liekinilmaisin. Prosessialueen laatalta on myös lämpötilamittaukseen perustuva LNG-vuotoilmaisin.

CNG hajustetaan ennen puskurivarastosäiliöitä.

Tankkausasema on varustettu varoitusvalolla eli ns. liikennevaloilla kaasuvuototilanteiden varalle. Lisäksi pumppuhuoneessa on varoitusvalo.

Vuotojen hallinta tapahtuu ohjaamalla mahdolliset vuodot aidatulta prosessialueelta ja varastosäiliön täyttöpaikalta kallistuksin pois ajoneuvojen suunnasta turvalliseen suuntaan kivimursketäynteiselle vuotosyvennykselle.

Pumpputilassa on luonnollisen ilmanvaihdon lisäksi koneellinen ilmanpoisto, joka käynnistyy automaattisesti, mikäli hiilivetypitoisuus sisällä nousee asetusarvoon (LEL 20 %) tai sen yli.

Betoniseinäisen CNG-puskurivarastotilan peltiprofiilirakenteinen katto suunnitellaan rakenteeltaan niin, että se antaa periksi ensin, mikäli varaston sisätila paineistuisi äkillisesti esim. räjähdysten tai huomattavan puskurivarastosäiliön/-säiliöiden vuototilanteen takia.

Asema liitetään kaukovalvontaan ja varustetaan tallentavalla kameravalvonnalla.

Tankkausaseman hälytykset johdetaan keskusvalvomoon. Kaukovalvontajärjestelmän sähkönsyöttö on varmistettu tasasähköjärjestelmällä (akusto).

Tankkausasemalle on laadittu räjähdysuojausasiakirja, tilaluokituspiirustukset ja EX-laiteluettelo.

Hakemuksessa on kuvattu tankkausaseman suunnitteluperiaatteet (säädökset, standardit ja ohjeet).

Henkilöturvallisuus huomioidaan toimintatapaohjeistuksilla.

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 23.12.2022
- Täydennyksen pyytäminen, 19.01.2023
- Täydennyksen vastaanottaminen, 03.02.2023
- Lausunnon pyytäminen, 09.02.2023
- Kuuleminen, 10.02.2023
- Täydennyksen pyytäminen, 20.03.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 27.03.2023
- Täydennyksen vastaanottaminen, 30.03.2023
- Lausunnon vastaanottaminen, 08.05.2023, Keski-Suomen hyvinvointialue, Keski-Suomen pelastuslaitos
- Lisätietojen pyytäminen, 22.05.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 26.06.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 27.06.2023

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 1700 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus (Palkeet) lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1283/2021)

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ilmoitus hakemuksen vireilläolosta on julkaistu Tukesin verkkosivuilla 10.2.2023. Hakemuksen nähtävilläolosta on ilmoitettu myös Keski-suomalaisessa 16.2.2023. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä 10.2.-19.3.2023 välisen ajan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin verkkosivuilla. Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai esitetty mielipiteitä.

Lausuntopyyntö ja lausunnot

Tukes pyysi hakemuksesta lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta ja Keski-Suomen pelastuslaitokselta.

Keski-Suomen ELY-keskus ei antanut lausuntoa asiassa.

Lausunto, Keski-Suomen pelastuslaitos

Keski-Suomen pelastuslaitos on todennut 8.5.2023 antamassaan lausunnossaan seuraavat asiat:

- Toiminnanharjoittajan tulee laatia pelastuslaitokselle kohteesta sähköisessä muodossa oleva kohdekortti ja varautua pitämään toiminnan esittely pelastuslaitoksen alueen operatiiviselle henkilöstölle.
- Kohdekorttimateriaaliin tulee liittää pelastushenkilöstölle lyhyet toiminta-ohjeet ja vaara-alueet yleisimpiin onnettomuustilanteisiin (esim. vuoto, palo tankkauspaikalla, palo kompressori- tai sähkötilassa) (Pelastuslaki 379/2011 9 ja 14 §)

- Kohteeseen suositellaan asennettavaksi pelastuslaitoksen avainsäilö. (putkilukko) (Pelastuslaki 379/2011 9 §)
- Avainsäilön tarkoituksena on mahdollistaa pelastajien pääsy kohteeseen avaimia käyttämällä ja näin vähentää rakennuksille aiheutuvia vahinkoja.

Pelastuslaitoksen lausunto on huomioitu päätöksen ehdolla 17.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
Valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009)
Painelaitelaki (1144/2016)
Sähköturvallisuuslaki (1135/2016)

Lisätietoja päätöksestä

ylitarkastaja Suvi Perälä, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 029 5052 134

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Suvi Perälä, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Arto Jaskari, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Länsi- ja Sisä-Suomen AVI/ työsuojelu
Keski-Suomen ELY
Keski-Suomen pelastuslaitos

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähettyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1 (käyntiosoite Arvi Kariston katu 5), 13100 Hämeenlinna

Ylitarkastaja Arto Jaskari
29.6.2023

Ylitarkastaja Suvi Perälä
29.6.2023